

Vigántpetendi évszázadok

A település határa már a római korban is lakott hely volt. A Mosókút helyén létesült vízmű közelében régebben egy kőlapokkal bélelt római kori sírt, valamint korabeli pénzérméket is találtak. Mindez, valamint a talajművelés során rendszeresen előbukkanó római téglatöredékek itt egy ókori települést valószínűsítene. Hasonló korú telep húzódott a falutól északra a Kövesdombi-dűlő nevű dombvonulat nyugati oldalában.

Vigánt falu legkorábbi okleveles említése Wyghant néven 1269-ben történt. 1341-ben kelt az az oklevél amelyből tudjuk, hogy a falu templomának védőszentje Keresztelő Szent János volt. 1349-ig a falu földesura és a templom kegyura Luxemburgi Margit magyar királyné tárnokmestere, Olivér. Ezt követően e jogokat visszaadta két helybeli nemesnek, Vigándi István fia Mikósnak és Lászlónak. 1409-ben Vygand, majd 1476-ban Wygand néven bukkan fel a korabeli oklevelekben.

Plébániatemploma 1757 és 1760 között épült barokk stílusban. Az építkezésben részt vett a magyarországi barokk egyik legkiemelkedőbb építésze, fellenthali Fellner Jakab. Az egyház a középkori Keresztelő Szent János plébániatemplom helyén áll. E templomot és papját 1338-ban említik első ízben az egykorú oklevelek. 1963-ban a mai templom bejárata előtt villanyvezeték munkaárkot ástak, mely során előbbukkantak a középkori templom falmaradványai valamint az azt övező középkori temető nyomai. Vigánt falu a templom-domb déli és keleti lejtőjén húzódott, a mai Szentegyházi-dűlő területén. Helyét a szántóföldi művelés során felszínre bukkadó XIV- XVI. századi régészeti leletek jelzik. A falu hosszú virágzás után a törökellenes végvári harcok első periódusában pusztult el. 1548-ban zúdult e tájra az első nagyszabású török portya, amelynek során Vigánt a lángok martalékává vált.

Petend falu István nevű papját 1333-ban említik a feljegyzések, amikor is 10 dénárt fizetett pápai tized fejében. A földesúri jogokon helyi nemesi családok és a veszprémi káptalan osztozkodtak. A XV-XVI. század fordulóján birtokokat szereztek itt Csobánc várának urai a rátóti Gyulaffyak is. A káptalani birtoktesteket 1520-ban rátóti Gyulaffy István szerezte meg, majd továbbadta 1539-ben a devecseri Choron családnak. 1549-ben említés történik egy az Eger-patak vizén működő malmáról. 1572-ben a Katalin napi iszonyatos erejű török rajtaütés után a falu átmenetileg elnéptelenedett. Csak az 1610-es években éled újjá és kezd lassan újra

benépesülni. A falu népe a kettős török-magyar adóztatás terhét nyögte. Török adóként Székesfehérvárra jártak ingyenmunkát, azaz robotot végezni a petendi gazdák, mely munka leginkább várerődítést és építést jelentett. 1696-ban még mindössze 7 jobbágycsalád lakta. 1700-ban ismét hallunk egy működő malmáról. A XVII. század első felében a falu a gróf Esterházy család birtokába került. A Rákóczi-szabadságharc idején 1705-ben érte súlyos kár a falut amikor császári csapatok dúlták fel és rabolták ki. 1715 után új lakosokat telepített be a földesúr.

A XVIII. század első felében a falu református vallású lakói közös összefogással fatemplomot építettek, amely 1752-ig állt. Ekkor a falu földesura, egyben a katolikus plébániatemplom kegyura gróf Esterházy Károly váci püspök parancsára le kellett bontani.

1770-ben a falu népessége 144 fő, 1785-ben 242, míg 1828-ban 323 lélek.

Az 1848-1849.évi forradalom és szabadságharc idején a két falu népe is derekesan kivette részét a hazáért és szabadságért folytatott küzdelemből. Elsőként az újonnan szervezett nemzetőrség soraiba lépett be Petendről 28 fiatalember, Vigántról pedig 13 fő. 1848 nyarán ők a Tapolcai járási nemzetőrzászlóalj 8. és 9. gyalogoszadának fegyvereseiként vonultak el hadiszolgálatra a magyar-horvát határszélre, majd végigküzdötték az esztendő hátralevő részét.

Hamarosan megkezdődött aztán a honvédszászlóaljakra és a huszárezredekbe való újoncozás is. Vigántról négyen, Petendről tizenketten léptek a honvédseregbe, két petendi ifjú pedig a huszársághoz vonult be.

Az 1914-1918 között dúló első világháborúban katonaruhát öltött a két falu férfilekosságának színe-java. Legtöbbjük a nagykanizsai 48. császári és királyi közös, illetve a 20. honvéd gyalogezred soraiban küzdött a szerb, az orosz és az olasz hadszíntér csatáterein. Közülük 27-en soha nem tértek haza szeretteikhez. A két évtized múlva lángallobbanó második világháború pedig 11 férfiú életét követelte.

1938-ban új korszak köszöntött be az addig két település Petend és Vigánt történetében. A Belügyminisztérium június 28-án kelt rendelete értelmében a két falut összevonták, s új neve Vigántpetend lett.